

XXVI. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1938 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1938 puheenjohtajana lääketieteellisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. Vilppula sekä jäseninä liikemies O. Fellman, puuseppä H. Kangas ja lääketieteellisensiaatti L. Tanner. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä toimi kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 16 kertaa. Kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 54. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista v. 1938 mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti vuokrattaviksi seuraavasti: Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille. Uunisaaren merikylpylä oli aikaisemman sopimuksen mukaan edelleen Helsingfors simsällskap nimisen seuran hallussa. Kaupunginvaltuuston v:n 1938 talousarvioon merkitsemän 40,000 mk:n suuruisen uimaseurojen avustusmäärärahan lautakunta jakoi tasan kolmen edellä mainitun seuran kesken. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta uinnissa määräaikoina. Poliisi- ja palomiehistöille oli samoin varattava maksuton uinti.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	42,181	12,690	54,871	658	79	76	155
Uunisaaren	67,247	10,000	77,247	471	96	76	172
Mustikkamaan	20,000	10,000	30,000	815	45	94	139
Yhteensä	129,428	32,690	162,118	1,944	220	246	466

Kesä v. 1938 ei ollut uintiurheilulle erikoisen suotuisa, kesäkuu oli viileä ja elokuun loppupuoli kylmä.

Talvella 1937/38 kunnalla oli 9 omaa luistinrataa, joista suurimmat olivat Käpylän, Vallilan ja Eläintarhan urheilukentillä ja pienemmät, n. s. lasten luistinradat, Siltavuorenrannalla, Runebergin-, Hesperian- ja Sepänkadun sekä Neitsytpolun varrella olevilla leikkikentillä, Hieta- lahden sisäsatamassa, Katajanokan rannalla ja Suomenlinnassa. Pasilan rataa ei kunnostettu, koska Eläintarhan rata sijaitsi tarpeeksi lähellä. Kunnan radoista ainoastaan Eläintarhan luistinrata oli maksullinen arki- iltaisin klo 17:stä alkaen ja sunnuntaisin koko päivän. Kunnalle kuuluvien luistinratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 23,000 m². Yksityisten hallussa olivat seuraavat luistinradat: Kaisaniemen suuri kenttä, n. 11,000 m², Helsingin luisteliijoilla; Johanneksen kirkon kenttä, n. 3,800 m², Helsingfors skridskoklubb nimisellä seuralla; Kallion urheilukenttä, n. 10,000 m², Helsingin työväen luisteliijoilla; Väinämöisenkadun kenttä, n. 7,200 m², Idrottsföreningen kamraterna nimisellä seuralla; Kampin kenttä, n. 7,200 m², Suomen jääkiekkoliitolla; ja Pallokenttä, n. 9,000 m², Pallokenttä oy:llä. Yksityisten hallussa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala oli n. 48,200 m². Kaikkiaan talvella 1937/38 jäädytetyn luistelu- alueen pinta-ala oli n. 71,200 m². Luistinratojen käyttö oli yleensä vilkasta. Aikuistenkin luistelu-harrastus osoitti elpymisen merkkejä. Lasten luistin- radoista käytettiin Neitsytpolun ja Runeberginkadun ratoja eniten. Yksi- tyisten omistamilla radoilla oli koulu- ja luokkaluistelu maksuton, lisäksi jaettiin lautakunnan puolesta entiseen tapaan alennuskortteja, jotka oi- keuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilipun. Seuraavasta taulukosta nähdään, missä mää- rin tätä etua käytettiin hyväksi:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä,	
	kansakou- lulaisille	oppikoulu- laisille	yhteensä	luokkia	oppilaita
Johanneksen kirkon kentän rata	66	73	139	312	8,152
Kaisaniemen suuri rata	36	55	91	659	18,388
Kallion rata	173	53	226	1,621	46,641
Kampin rata	12	19	31	426	10,000
Väinämöisenkadun rata	12	49	61	368	10,783
Pallokenttä oy:n rata	27	36	63	128	3,464
Yhteensä	326	285	611	3,514	97,428

Luistinsuorojen lautakunnalle jättämät tilikertomukset luistelukaudelta 1937/38 osoittivat yleensä tyydyttävää taloudellista tulosta.

Jaettava määräraha, joka kertomusvuonna oli 80,000 mk, jaettiin siten, että ensin hyvitetiin kullekin luistinseuralle myydyt 12 mk:n alennus- kortit ja sen jälkeen annettiin Helsingfors skridskoklubb nimiselle seuralle, Helsingin luisteliijoille ja Helsingin työväen luisteliijoille 6,200 mk:n suu- ruinen pohja-avustus, Idrottsföreningen kamraterna nimiselle seuralle ja Pallokenttä oy:lle 4,200 mk:n sekä Suomen jääkiekkoliitolle 3,000 mk:n suuruinen vastaava avustus. Jäännöserä, 27,668 mk, jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun oppilasmäärän perusteella, joten kutakin oppilasta kohden tuli ratojen hoitajille hyvitystä 28.4 p. Eri luistinratoja ylläpitäville seuroille myönnettyt avustukset jakautuivat seuraavasti:

	Perusmaksu, mk	Alennuskorotit, mk	Luokkaluistelu, mk	Myönnetty määräraha, mk ¹⁾
Helsingfors skridskoklubb	6,200	1,668	2,325	10,200
Helsingin luistelijat	6,200	1,092	5,240	13,000
Helsingin työväen luistelijat	6,200	2,712	13,250	21,200
Idrottsföreningen kamraterna ..	4,200	732	3,103	8,400
Pallokenttä oy.	4,200	756	900	5,800
Suomen jääkiekkoliitto	3,000	372	2,850	6,400
Yhteensä	30,000	7,332	27,668	65,000

Aikaisemmin oli Suomen jääkiekkoliitolle annettu avustuksena 15,000 mk.

Kunnalla oli 24 kelkkamäkeä ja 6 hyppymäkeä. Alppilan vanhasta mäestä poistettiin osaksi ränsistyneet katsojaparvekkeet ja ylämäen takaportaat. Lisäksi päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi annettaisiin laatia nykyiseen mäkeen sellaiset muutosehdotukset kustannusarvioineen, että mäki vastaisi kaikin puolin nykyaikaisia vaatimuksia ja että siinä voitaisiin tehdä n. 30—35 m:n pituisia hyppyjä. Lisäksi tarvittiin valaistuslaitteet mäen iltakäyttöä varten. Helsingin työväen hiihtäjille puollettiin kahdessa erässä 14,000 ja 15,000 mk:n suuruiset avustukset seuran hiihtomajan rakentamista varten Herttoniemeen, jotka kaupunginhallitus myönsi.

Urheilulautakunta ryhtyi osaksi omasta aloitteestaan ja osaksi Suomen voimistelu- ja urheiluliiton Helsingin piirin kirjelmän johdosta suunnittelemaan lisää harjoituspaikkoja pääkaupungin voimistelu- ja urheiluseuroille. Harjoituspaikkoja saatiin stadionilta ja Lapinlahden uuteen kansakouluun suostuttiin rakentamaan erikoinen voimistelusalitalo seuroja varten. Kallion pukeutumissuojan laajentamisedotuksen kaupunginhallitus sitä vastoin hylkäsi.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja kiinteistölautakunnalle y. m. urheilulautakunnan toimintapiiriin kuuluvissa asioissa, joita oli runsaasti Helsinkiin v. 1940 järjestettävien olympiakisojen valmistelujen vuoksi.

Siten esim. ehdotettiin, että Eläintarhan urheilukentän metsänpuoleiseen pukusuojarivistöön lisättäisiin v. 1939 osittain lämmitettäviä suojia ja että pallokentälle, sen jouduttua tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen kaupungin hallintaan, järjestettäisiin ensimmäinen kunnallinen jääkiekkoalue. Pallokentän uudistustöistä yleisten töiden lautakunta laati osaksi urheilulautakunnan osoitusten mukaisesti laajan rakennusedotuksen, josta mainittakoon kaksikerroksinen toimistorakennus pukusuojineen ykköskentän eteläpuolelle, uusi aita koko alueen ympärille, katoksellinen katsomo ykkös- ja kakkoskentän sivulle Urheilukadun puolelle, betoninen rinne-katsomo stadionin mäen rinteelle sekä pukeutumis- ja varastohuoneita kolmoskentän kohdalle. Lisäksi urheilulautakunnan sihteeri laati mietinnön Pallokenttä oy:n purkamisesta ja yhtiön hallussa olevien urheilukenttien hoidon ja hallinnan siirtämisestä Helsingin kaupungille. Tämän nojalla v:n 1939 talousarvioon otettiin yksistään uudistöitä varten 6,976,400 mk:n suuruinen määräraha. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmän johdosta, jossa ehdotettiin kansakoululaisille järjestettäväksi maksuton luistelumahdollisuus hiihtoloman ajaksi, lautakunta päätti,

¹⁾ Loppusumma pyöristetty.

että se kävisi päinsä lisäämällä luistinseuroille jaettava määräraha 80,000 mk:sta 100,000 mk:aan. Vallilan kerhotaloon ehdotettiin rakennettavaksi voimistelusalii, jota myöskin aikuiset voisivat käyttää voimistelu- ja voimailuharrastuksiinsa. Kaisaniemen luovuttamista tivolin järjestämistä varten vastustettiin tai ehdotettiin siihen suostuttavaksi ainoastaan määräytyin ehdoin, koska se oli koululaisten ahkerasti suosima palloilupaikka ja yleisön yleinen virkistyspaikka. Urheilulautakunnan jäsenet olivat edustettuina velodromia, uimastadionia, ratsastusmaneesia ja soutustadionia suunnittelemissa komiteoissa. Lautakunnan kokouksissa näitä rakennussuunnitelmia selostivat arkkitehti H. Ekelund ja insinööri H. Relander.

Lautakunta suoritti edelleen kenttien pääkilpailujen vuokraamiset.

Kertomusvuoden talousarvioon merkityt määrärahat, 80,000 mk, voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 40,000 mk lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämi- seksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	5,700	2,400	8,100
Idrottsföreningen Kamraterna	4,500	2,100	6,600
Idrottsklubben 32	4,500	2,100	6,600
Helsingin työväen naisvoimistelijat	5,900	—	5,900
Helsingin Kisatoverit	3,200	2,400	5,600
Helsingin Tarmo	3,400	2,100	5,500
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo	2,800	2,200	5,000
Työväen voimistelijat	4,500	900	5,400
Helsingin Ponnistus	3,100	1,400	4,500
Helsingfors gymnastikklubb	3,900	—	3,900
Helsingin Kisaveikot	2,000	1,800	3,800
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheilu- seura Visa	2,300	1,400	3,700
Helsingin voimistelijat	3,000	700	3,700
Kronohagens idrottsförening	2,400	1,000	3,400
Helsingin Toverit	1,500	1,600	3,100
Gymnastikföreningen i Helsingfors	3,000	—	3,000
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Kunto ..	1,700	1,200	2,900
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	2,100	800	2,900
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	2,500	2,500
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs ...	1,500	800	2,300
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,200	—	2,200
Naisvoimisteluseura Säkenet	2,000	—	2,000
Jukolan pojat	1,000	700	1,700
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluvei- kot	600	800	1,400
Helsingin jalkapalloklubi	500	800	1,300
Helsingin palloseura	500	800	1,300
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	700	600	1,300
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,300	1,300
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys ..	700	500	1,200

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämise- ksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin voimailijat	1,200	—	1,200
Töölön naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Kallion naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Helsingin hiihtäjät	—	1,200	1,200
Kenttäurheilijat	500	600	1,100
Käpylän naisvoimistelijat	1,000	—	1,000
Suomenlinnan urheilijat	500	500	1,000
Idrottsklubben Örnen	1,000	—	1,000
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor	—	1,000	1,000
Helsingin työväen nyrkkeilijät	800	—	800
Helsingin painimiehet	700	—	700
Helsingin atleettiklubi	600	—	600
Helsingin kuuromykkäin voimistelu- ja urheilu- seura	600	—	600
Helsingin pallonlyöjät	—	600	600
Helsingin pallotoverit	—	600	600
Helsingin naisurheilijat	500	—	500
Helsingin nyrkkeilyseura	500	—	500
Ryhtylän koulukodin voimistelu- ja urheiluseura Yritys	—	500	500
Työväen mailapojat	—	500	500
Svenska kvinnoförbundets gymnastikklubb	500	—	500
Svenska kristliga föreningen av unga män	—	500	500
Helsingin työväen luistelijat	—	400	400
Katajanokan haukat	—	400	400
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hespertto	—	300	300
	Yhteensä 80,000	40,000	120,000